

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Decizia nr. 7/2021 Dosar nr. 3061/1/2020

Pronunțată în ședință publică astăzi, 8 februarie 2021

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 239 din 09/03/2021

Corina-Alina Corbu - președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici - președintele Secției I civile
Marian Budă - președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor - președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mirela Vișan - judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu - judecător la Secția I civilă
Valentin Mitea - judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu - judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu - judecător la Secția I civilă
Cosmin Horia Mihăianu - judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia - judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu - judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă - judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu - judecător la Secția a II-a civilă
Mădălina Elena Grecu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Florina Secrețeanu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gabriel Viziru - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învestit cu soluționarea Dosarului nr. 3.061/1/2020, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (Regulamentul).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prelabile formulată de Curtea de Apel Iași - Secția litigii de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 175/89/2020.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești pronunțate în materia ce face obiectul sesizării și opinii teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Curtea de Apel Iași - Secția litigii de muncă și asigurări sociale a dispus, prin Încheierea din 2 noiembrie 2020, în Dosarul nr. 175/89/2020, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: drepturile salariale reglementate de dispozițiile art. 5 (gradație de merit) și art. 8 (majorarea de 10% a salariului de bază de care beneficiază personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar) din anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (Legea-cadru nr. 153/2017), sunt incluse în categoria "celelalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar", astfel încât, în temeiul dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018), începând cu 1 ianuarie 2019, se mențin cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2018 sau intră sub incidența dispozițiilor art. 38 alin. (41) din Legea-cadru nr. 153/2017?

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 13 noiembrie 2020, cu nr. 3.061/1/2020, termenul de judecată fiind stabilit la 8 februarie 2021.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare

Anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ"

Capitolul I lit. B - Reglementări specifice personalului didactic din învățământ

Art. 5. - "(1) Personalul didactic din învățământ, inclusiv personalul didactic auxiliar din bibliotecile centrale universitare, beneficiază de gradație de merit, acordată prin concurs. Această gradație se acordă pentru 16% din posturile didactice existente la nivelul inspectoratului școlar, bibliotecilor centrale universitare, respectiv al instituției de nivel superior și reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază deținut. Gradația de merit se atribuie pe o perioadă de 5 ani.

(2) Metodologia și criteriile de acordare a gradației de merit se elaborează de către Ministerul Educației Naționale pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar, pentru personalul didactic auxiliar din bibliotecile centrale universitare și de senatele universitare pentru instituțiile de învățământ superior.

(3) Pentru personalul didactic de predare din învățământul universitar, care nu beneficiază de gradația de merit prevăzută la alin. (1), se acordă, prin concurs, un spor de performanță academică. Acest spor se acordă pentru un număr de până la 15% din posturile didactice de predare existente la nivelul instituției de învățământ superior și reprezintă 10% din salariul de bază deținut. Sporul de performanță academică se atribuie pe o perioadă de un an. Numărul de beneficiari, metodologia și criteriile de acordare a sporului de performanță academică se elaborează de către senatele universitare și se va plăti exclusiv din venituri proprii."

Art. 8. - "Personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar beneficiază de o majorare de 10% a salariului de bază."

Art. 38. - Aplicarea legii

"(...)

(4¹) Prin excepție de la prevederile alin. (4), personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar, personalul didactic de conducere și personalul de îndrumare și control din învățământ beneficiază:

a) începând cu 1 ianuarie 2019 de prima tranșă de 1/4 din diferența dintre salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018;

b) începând cu 1 ianuarie 2020 de a doua tranșă de 1/4 din diferența dintre salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018;

c) începând cu 1 septembrie 2021 de salariile de bază prevăzute de lege pentru anul 2022. (...)"

11. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare

Art. 34. - "(...)"

(2) Începând cu luna ianuarie 2020, cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, solda lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice se menține cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2019, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții. (...)"

III. Expunerea succintă a procesului

12. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Vaslui - Secția civilă cu nr. 175/89/2020 din 27 ianuarie 2020, reclamantul Sindicatul Liber Învățăământ Zona X, în numele și pentru membrii de sindicat reprezentați, a solicitat obligarea pârâtei Grădinița cu program prelungit Y la calcularea și plata diferențelor de drepturi salariale, începând cu data de 1 ianuarie 2019, ca urmare a creșterii salariului de bază în plată [obținut prin aplicarea dispozițiilor art. 38 alin. (3) lit. a) și d), precum și prin aplicarea art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017], cu un procent de 25% corespunzător gradației de merit și cu un procent de 10% corespunzător funcției de diriginte/profesor pentru învățământul primar, conform prevederilor art. 5 și art. 8 din anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățăământ" capitolul I lit. B - Reglementări specifice personalului didactic din învățământ din Legea-cadru nr. 153/2017, obligarea la calculul și plata acestor majorări/creșteri salariale în raport cu salariul de bază lunar stabilit potrivit pct. 1, până la data la care membrii de sindicat nu vor mai îndeplini condițiile legale în vigoare pentru acordarea acestora, și plata acestor diferențe salariale actualizate în funcție de coeficientul de inflație, până la data efectivă a plății, precum și plata dobânzii legale penalizatoare aferente acestor drepturi bănești, pentru aceeași perioadă.

13. În motivarea acțiunii se arată că membrii de sindicat ocupă posturi de personal didactic în cadrul Grădiniței cu program prelungit Y, respectiv educatori, și beneficiază de drepturile salariale aferente gradației de merit și funcției de diriginte/educator. Începând cu 1 ianuarie 2019, angajatorul a calculat și plătit drepturile salariale aferente gradației de merit și dirigenției ca sporuri/indemnizații, respectiv ca procent din salariul de bază aferent lunii decembrie 2016, cu toate că, în mod evident, acestea nu reprezintă nici sporuri, nici indemnizații, ci creșteri ale salariului de bază, astfel cum este stipulat în prevederile amintite ale Legii-cadru nr. 153/2017.

14. Reclamantul a susținut că legiuitorul, prin prevederile speciale cuprinse în anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, a instituit o natură juridică nouă pentru o serie de elemente ale salariului, respectiv creșterea corespunzătoare gradației de merit, majorarea corespunzătoare învățământului special, majorarea pentru predarea în regim simultan, majorarea corespunzătoare funcției de diriginte, și că, de la 1 ianuarie 2019, creșterea salariului de bază prevăzută de art. 5 și art. 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 trebuia calculată în raport cu salariul de bază deținut.

15. Precizează că prin Adresa nr. 343 din 28 februarie 2019 a Ministerului Muncii și Justiției Sociale se arată că prevederile art. 4, 7 și 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 stipulează faptul că personalul didactic din învățământul special, cel care asigură predarea simultană și cel care îndeplinește funcția de diriginte, învățător, beneficiază de o majorare a salariului de bază și că aceste drepturi nu intră sub incidența art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018. Aceeași este opinia și în privința gradației de merit, cu mențiunea expresă că acesteia i se aplică metodologia și criteriile de acordare elaborate de către minister.

16. Concluzionând, atât plata activității pentru dirigenție, cât și cea pentru gradația de merit reprezintă creșteri ale salariului de bază, fiind părți intrinseci ale acestuia, iar salariul de bază cuprinzând predarea simultană, gradația de merit și dirigenția reprezintă bază de calcul pentru sporurile și indemnizațiile

definite astfel de lege. Mai arată că gradația de merit este o distincție și nu a avut niciodată statutul de spor sau indemnizație.

17. Pârâta Grădinița cu program prelungit Y a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, arătând că, potrivit art. 38 din Legea-cadru nr. 153/2017, începând cu data de 1 iulie 2017, se mențin în plată la nivelul acordat în luna iunie 2017, până la 31 decembrie 2017, cuantumul brut al salariilor de bază, precum și cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice. Prin Decizia nr. 41 din 4 iunie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 25 septembrie 2018 (Decizia nr. 41 din 4 iunie 2018), în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 33 și art. 3⁴ alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, cu modificările și completările ulterioare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015), și ale art. 1 alin. (1), (2) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobată prin Legea nr. 152/2017 (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016), s-a stabilit că, începând cu 1 ianuarie 2017, cuantumul sporurilor și indemnizațiilor prevăzute pentru personalul din învățământ se determină prin raportare la salariul de bază acordat în luna decembrie 2016, fără a include majorarea prevăzută de art. 3⁴ alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015.

18. Prevederi similare se regăsesc și în art. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018.

19. Prin Sentința civilă nr. 489 din 25 iunie 2020, Tribunalul Vaslui - Secția civilă a admis acțiunea și a obligat pârâta să calculeze și să achite membrilor de sindicat diferențele de drepturi salariale reprezentând gradația de merit de 25% și majorarea de 10% pentru funcția de diriginte/învățător, începând cu data de 1 ianuarie 2019 și până la data pronunțării, raportate la salariul de bază, ca urmare a creșterii salariului de bază în plată [obținut prin aplicarea art. 38 alin. (3) lit. a) și d) și art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017], actualizate în funcție de coeficientul de inflație, la care se adaugă dobânda legală penalizatoare aferentă până la data plății efective.

20. Prima instanță a reținut că, începând cu data de 1 iulie 2017, salarizarea personalului pentru familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" se realizează în baza dispozițiilor anexei nr. I din Legea-cadru nr. 153/2017. În privința modului de stabilire a salariilor de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție, a indemnizațiilor de încadrare și a indemnizațiilor lunare, conform art. 12 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, este de precizat că salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, soldele de grad/salariile gradului profesional deținut, gradațiile, soldele de comandă/salariile de comandă, indemnizațiile de încadrare și indemnizațiile lunare se stabilesc potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 și anexelor nr. I-IX din lege, astfel încât, împreună cu celelalte elemente ale sistemului de salarizare, să se încadreze în fondurile aprobate de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele locale și bugetele fondurilor speciale pentru cheltuielile de personal, în vederea realizării obiectivelor, programelor și proiectelor stabilite.

21. Prin art. 24 din Legea-cadru nr. 153/2017 se stabilește că limita maximă a sporurilor, compensațiilor, indemnizațiilor, adaosurilor, majorărilor, primelor, premiilor și altor elemente ale venitului salarial specific fiecărui domeniu de activitate este prevăzută în lege și în anexele nr. I-VIII.

22. Prevederile art. 25 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 instituie regula potrivit căreia suma sporurilor acordate cumulativ pe total buget pentru fiecare ordonator de credite nu poate depăși 30% din suma salariilor de bază.

23. În vederea punerii în aplicare a dispozițiilor Legii-cadru nr. 153/2017, prin art. 36 din acest act normativ s-a stabilit că, la data intrării în vigoare - 1 iulie 2017 -, trebuie să se procedeze la reîncadrarea personalului salarizat "pe noile funcții, grade/trepte profesionale, gradație corespunzătoare vechimii în muncă și vechime în specialitate/vechime în învățământ avute, cu stabilirea salariilor de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție, indemnizațiilor de încadrare și indemnizațiilor lunare potrivit art. 38".

24. Prin raportare la dispozițiile legale enunțate rezultă că stabilirea salariilor de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție, indemnizațiilor de încadrare și indemnizațiilor lunare se efectuează în condițiile art. 38 din Legea-cadru nr. 153/2017.

25. Prin alin. (1) al acestui articol este instituită regula aplicării etapizate a legii, începând cu data de 1 iulie 2017, iar etapele temporare apar descrise în alin. (2)-(6).

26. Astfel, în baza art. 38 alin. (3) lit. a) și d) din Legea-cadru nr. 153/2017, s-a majorat salariul de bază, începând cu data de 1 ianuarie 2018, cu 25% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2017 și, începând cu 1 martie 2018, cu 20% față de nivelul acordat pentru luna februarie 2018, cu respectarea prevederilor alin. (6).

27. Art. 7 lit. a) din Legea-cadru nr. 153/2017 definește salariul de bază ca reprezentând suma de bani la care are dreptul lunar personalul plătit din fonduri publice, corespunzător funcției, gradului/treptei profesionale, gradației, vechimii în specialitate, astfel cum este stabilită în anexele nr. I-IX.

28. Art. 7 lit. e) din Legea-cadru nr. 153/2017 definește salariul lunar, care cuprinde salariul de bază ori, după caz, indemnizația lunară sau indemnizația de încadrare, compensațiile, indemnizațiile, sporurile, adaosurile, primele, premiile, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare corespunzătoare fiecărei categorii de personal din sectorul bugetar.

29. Art. 7 lit. i) din Legea-cadru nr. 153/2017 definește sporul ca reprezentând un element al salariului lunar/soldei lunare, acordat ca procent la salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, în condițiile legii, pentru fiecare categorie de personal.

30. În anexa nr. I din Legea-cadru nr. 153/2017 sunt prevăzute salariile de bază pentru funcțiile din învățământ, aferente unei norme didactice.

31. Redând dispozițiile art. 5 și 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, instanța de fond a reținut că toate aceste dispoziții folosesc sintagma "majorare", care se aplică la salariul de bază.

32. În aceeași anexă, dispoziții legale distincte prevăd "sporuri", "indemnizații", de care beneficiază personalul din învățământ: indemnizație de izolare, spor de 10-25% din salariul de bază pentru personalul didactic desemnat să conducă și să realizeze practică pedagogică pentru pregătirea viitoarelor educatoare și a viitorilor învățători, institutori și profesori, spor pentru conducătorii de doctorat, spor

pentru condiții periculoase sau vătămătoare, spor pentru personalul didactic care desfășoară activitate de predare-învățare- evaluare în sistemul penitenciar.

33. Cum dispozițiile art. 25 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 limitează la plafonul de 30% suma sporurilor, iar gradația de merit și funcția de diriginte nu reprezintă sporuri ale salariului de bază, ci majorări acordate în considerarea unor situații speciale în care se află doar anumite cadre didactice, pe o perioadă limitată de timp, instanța a apreciat că legiuitorul a urmărit să instituie un regim juridic diferit al acestora din urmă, exceptat de la aplicarea art. 25.

34. Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta Grădinița cu program prelungit Y, solicitând respingerea acțiunii. În esență, apelanta-pârâtă a susținut că drepturile salariale convenite membrilor de sindicat reclamânți au fost corect stabilite, fiind aplicabile dispozițiile art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018.

35. În ședința publică din 13 octombrie 2020, instanța de apel a pus în discuția părților oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: drepturile salariale reglementate de dispozițiile art. 5 (gradație de merit) și art. 8 (majorarea de 10% a salariului de bază de care beneficiază personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar) din anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 sunt incluse în categoria "celelalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar", astfel încât, în temeiul dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, începând cu 1 ianuarie 2019, se mențin cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2018 sau intră sub incidența dispozițiilor art. 38 alin. (41) din Legea-cadru nr. 153/2017?

36. Prin Încheierea din 2 noiembrie 2020, Curtea de Apel Iași - Secția litigii de muncă și asigurări sociale a constatat admisibilă sesizarea și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a dispus suspendarea judecătii.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

37. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru argumentele expuse în continuare.

38. Cauza în care s-a pus în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este în curs de judecată, în fața instanței de apel, la Curtea de Apel Iași, care judecă în ultimă instanță, potrivit dispozițiilor art. 214 din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 62/2011), și este competentă material și teritorial să judece calea de atac declarată de pârâtă împotriva sentinței pronunțate de Tribunalul Vaslui - Secția civilă, în conformitate cu prevederile art. 96 pct. 2 din Codul de procedură civilă.

39. Soluționarea apelului, având în vedere considerentele hotărârii fondului și motivele căii de atac exercitate în cauză, depinde de modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 și art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017, respectiv de calificarea dată drepturilor salariale reprezentate de gradația de merit, prevăzută de dispozițiile art. 5,

respectiv majorarea de 10% a salariului de bază de care beneficiază personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar, prevăzută de dispozițiile art. 8 din anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017.

40. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece privește interpretarea și aplicarea unor texte de lege care au devenit aplicabile relativ recent, dispozițiile art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017 și dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2018, și nu s-a constatat conturarea unei jurisprudențe constante în legătură cu această problemă.

41. De asemenea, din studierea site-ului instanței supreme s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

42. Chestiunea în discuție în prezenta cauză este diferită de chestiunile analizate prin deciziile anterioare pronunțate, respectiv: 1) Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 41 din 14 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 21 din 14 ianuarie 2020, privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 5 și art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, în sensul că, în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora nu se include și gradația de merit; 2) Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 82 din 26 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 130 din 19 februarie 2019, privind determinarea momentului de la care funcționarii publici din cadrul inspectoratului teritorial de muncă beneficiază de majorarea salariului de bază cu 15% pentru complexitatea muncii, majorare prevăzută în nota 2 lit. c) pct. II lit. A capitolul I din anexa nr. VIII din Legea-cadru nr. 153/2017, ținând seama de dispozițiile art. 38 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (3) lit. a), alin. (4) și (6), referitoare la aplicarea etapizată a prevederilor legii; 3) Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 41 din 4 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 25 septembrie 2018, privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 3³ și art. 3⁴ alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 și ale art. 1 alin. (1), (2) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016, în sensul de a se stabili dacă, începând cu 1 ianuarie 2017, cuantumul sporurilor și indemnizațiilor legale pentru personalul din învățământ se determină prin raportare la salariul de bază convenit în luna decembrie 2016 sau prin raportare la salariul de bază convenit în luna ianuarie 2017.

43. Instanța de trimitere a apreciat că, în lipsa unei reglementări clare și coerente în domeniul salarizării, având în vedere lipsa unei definiții legale a noțiunilor de majorare, respectiv salariu brut, în corpul Legii-cadru nr. 153/2017, chestiunea de drept reclamă statuarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru a se evita abordări juridictionale diferite.

44. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data sesizării.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

45. Apelanta-pârâtă Grădinița cu program prelungit Y susține că nu se impune sesizarea instanței supreme, având în vedere că prevederile legale sunt clare și nu necesită interpretări. Gradația de merit și sporul de 10% din salariul de bază, de care beneficiază personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar, prevăzute în anexa nr. I din Legea-cadru nr. 153/2017, sunt elemente ale

sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar și, conform art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, începând cu 1 ianuarie 2019, se mențin cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2018.

46. Intimatul-reclamant Sindicatul Liber Învățăământ Zona X apreciază că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este inoportună. Drepturile salariale reglementate de dispozițiile art. 5 și art. 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 intră în mod clar, fără loc de interpretări, sub incidența dispozițiilor art. 38 alin. (4¹) din aceeași lege, ele fiind majorări/creșteri ale salariului de bază, prin aplicarea lor determinându-se practic un nou salariu de bază.

47. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii- raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

48. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 175/89/2020 a reținut că drepturile salariale ale personalului didactic au fost stabilite prin legile anuale de salarizare, distinct de cele pentru alte categorii de bugetari.

49. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 a stabilit pentru personalul didactic salariile de bază, sporurile și indemnizațiile, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare în învățământ, prevăzând și modalitatea de stabilire a drepturilor salariale începând cu luna august 2016, dispozițiile legale calificând ca spor sau indemnizație atât gradația de merit, cât și indemnizația de dirigenție, respectiv indemnizația pentru învățători, educatori. Începând cu data de 1 ianuarie 2017, salariile de bază ale personalului din învățământ, aferente lunii decembrie 2016, așa cum erau prevăzute în anexa nr. 2¹ din acest act normativ, s-au majorat în medie cu 15%, noile salarii de bază fiind cele stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2017 pentru aplicarea prevederilor art. 3⁴ alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare (Hotărârea Guvernului nr. 38/2017). Cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, în perioada 1 ianuarie 2017-28 februarie 2017, au fost menținute la același nivel cu cel acordat în luna decembrie 2016, în măsura în care personalul își desfășura activitatea în aceleași condiții, prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2016.

50. Dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015, așa cum au fost modificate prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 250/2016, cu modificările ulterioare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016), au fost abrogate la intrarea în vigoare a Legii-cadru nr. 153/2017.

51. În aplicarea dispozițiilor Legii-cadru nr. 153/2017, conform art. 38 alin. (2) lit. a), începând cu data de 1 iulie 2017, s-au menținut în plată, la nivelul acordat pentru luna iunie 2017, până la 31 decembrie 2017, cuantumului brut al salariilor de bază, precum și cuantumului sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice.

52. Începând cu data de 1 ianuarie 2018, potrivit dispozițiilor art. 38 alin. (3) lit. a) din Legea-cadru nr. 153/2017, cuantumul brut al salariilor de bază, precum și cuantumul brut al sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor, premiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul lunar brut, de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, s-au majorat cu 25% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2017, fără a depăși limita prevăzută la art. 25.

53. Potrivit dispozițiilor art. 38 alin. (3) lit. d) din Legea-cadru nr. 153/2017, începând cu 1 martie 2018, cuantumul brut al salariilor de bază, precum și cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor, premiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, de care beneficiază personalul didactic din unitățile/instituțiile de învățământ preuniversitar și universitar de stat, inclusiv unitățile conexe, precum și personalul din cadrul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, se majorează cu 20% față de nivelul acordat pentru luna februarie 2018, cu respectarea prevederilor alin. (6).

54. Potrivit dispozițiilor art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017, prin excepție de la prevederile alin. (4), personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar, personalul didactic de conducere și personalul de îndrumare și control din învățământ beneficiază:

a) începând cu 1 ianuarie 2019, de prima tranșă de 1/4 din diferența dintre salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018;

b) începând cu 1 ianuarie 2020, de a doua tranșă de 1/4 din diferența dintre salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018;

c) începând cu 1 septembrie 2021, de salariile de bază prevăzute de lege pentru anul 2022.

55. Conform art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, în situația în care, începând cu 1 ianuarie 2018, salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare sunt mai mari decât cele stabilite potrivit acestei legi pentru anul 2022 sau devin ulterior mai mari ca urmare a majorărilor salariale reglementate, se acordă cele stabilite pentru anul 2022.

56. Art. II din Legea nr. 287/2018 pentru modificarea și completarea Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice prevede că, începând cu luna decembrie 2018, în aplicarea prevederilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, salariul de bază va fi recalculat, după caz, prin raportarea salariului de bază, astfel cum a fost stabilit în urma aplicării prevederilor art. 38 alin. (3) din lege, la salariile de bază stabilite în anexe.

57. Prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2018, începând cu 1 ianuarie 2019, prin derogare de la prevederile art. 38 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017, salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare se majorează cu 1/4 din diferența dintre salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare prevăzute de lege pentru anul 2022 și cel/cea din luna decembrie 2018. Începând cu 1 ianuarie 2019, cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, solda lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice se menține cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2018, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții.

58. În acest context legislativ, începând cu 1 ianuarie 2019, drepturile salariale ale personalului didactic de predare se stabilesc pornind de la salariul de bază în luna decembrie 2018, la care se adaugă diferența de $\frac{1}{4}$ dintre salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018, la care se adaugă celelalte drepturi salariale care fac parte din salariul lunar potrivit dispozițiilor legale.

59. Legea-cadru nr. 153/2017 prevede că salariile de bază, sporurile și alte drepturi salariale specifice fiecărui domeniu de activitate, corespunzător celor 7 familii ocupaționale de funcții bugetare, pentru personalul din autoritățile și instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii, precum și pentru funcțiile de demnitate publică, sunt prevăzute în anexele nr. I-IX.

60. Salariile de bază sunt diferențiate pe funcții, grade/trepte și gradații; fiecărei funcții, respectiv fiecărui/fiecărei grad/trepte profesionale îi corespund 5 gradații, corespunzătoare tranșelor de vechime în muncă; salariile de bază prevăzute în anexele nr. I-VIII pentru funcțiile de execuție sunt la gradația 0.

61. Anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" reglementează, în capitolul I lit. A, salariile de bază pentru funcțiile din învățământ, la pct. 5 fiind prevăzute salariile de bază în învățământul preuniversitar. Salariile de bază prevăzute la pct. 5 sunt pentru gradația 0. Salariile de bază pentru gradațiile 1-5 se determină prin majorarea salariilor de bază pentru gradația 0, potrivit prevederilor art. 10 din lege.

62. Lit. B a capitolului I din anexa nr. I cuprinde reglementări specifice personalului didactic din învățământ și reglementează, printre altele, drepturile specifice personalului didactic. Astfel, art. 5 prevede: "Personalul didactic din învățământ, inclusiv personalul didactic auxiliar din bibliotecile centrale universitare, beneficiază de gradație de merit, acordată prin concurs (...) și reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază deținut". Art. 8 prevede: "Personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar beneficiază de o majorare de 10% a salariului de bază."

63. Dacă dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 includeau în mod expres gradația de merit și sporul de dirigenție în categoria sporurilor și indemnizațiilor [art. 3³ alin. (4)], Legea-cadru nr. 153/2017 nu mai face aceeași calificare în privința acestor drepturi.

64. Legea-cadru nr. 153/2017 definește în corpul său noțiunile de salariu de bază, salariu lunar, venit lunar, spor, indemnizație etc., fără a da o definiție legală și noțiunii de majorare. Trebuie remarcat însă faptul că noțiunea de majorare este folosită de legiuitor întotdeauna în legătură cu modul de stabilire a salariului de bază și distincția pe care o efectuează dispozițiile legale între majorări, pe de o parte, respectiv sporuri, prime, indemnizații, pe de altă parte, așa cum rezultă din dispozițiile art. 24 și art. 25 din lege. Astfel, dispozițiile art. 24, cu denumirea marginală "Sporuri și drepturi salariale specifice", dispun că limita maximă a sporurilor, compensațiilor, indemnizațiilor, adaosurilor, majorărilor, primelor, premiilor și a altor elemente ale venitului salarial specific fiecărui domeniu de activitate este prevăzută în lege și în anexele nr. I-VIII. Dispozițiile art. 25, cu denumirea marginală "Limitarea sporurilor, compensațiilor, adaosurilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor și a altor drepturi", exclud majorările dintre elementele salariale supuse limitării. De asemenea, observând coroborat definițiile date noțiunilor de salariu de bază, salariu lunar și venit lunar, majorările nu apar incluse în salariul lunar, ci doar în venitul lunar.

65. Deoarece legiuitorul a înțeles să folosească denumiri specifice pentru diferite categorii de drepturi salariale, interpretarea în acord cu care se realizează o suprapunere juridică între "majorare/creștere" și

"spor salarial" este în mod vădit contrară distincției exprese realizate de legiuitor chiar la nivel terminologic.

66. Trimiterile la dispozițiile art. 3³ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 nu mai au suport legal, întrucât acestea au fost abrogate expres prin dispozițiile art. 44 pct. 20 și 23 din Legea-cadru nr. 153/2017.

67. Atât creșterea cu 25% a salariului de bază deținut, aferentă gradației de merit, cât și majorarea cu 15% a salariului de bază pentru personalul ce îndeplinește funcția de educator sunt drepturi salariale recunoscute atât de legislația aplicabilă anterior lunii iulie 2017, cât și de dispozițiile Legii-cadru nr. 153/2017.

68. Dispozițiile legale succesive au operat însă modificări în privința calificării acestor drepturi, ca făcând parte din salariul de bază, sub imperiul Legii nr. 63/2011 privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, cu modificările ulterioare (Legea nr. 63/2011), având natura unor sporuri sau indemnizații, potrivit dispozițiilor cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, respectiv creștere a salariului de bază, majorare a salariului de bază, sub imperiul Legii-cadru nr. 153/2017.

69. Din această perspectivă, situația majorării aferente gradației de merit, respectiv cea pentru funcția de educator, nu este identică cu majorarea pentru complexitatea muncii avută în vedere în Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 82 din 26 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 130 din 19 februarie 2019 (Decizia nr. 82 din 26 noiembrie 2018), privind determinarea momentului de la care funcționarii publici din cadrul inspectoratului teritorial de muncă beneficiază de majorarea salariului de bază cu 15% pentru complexitatea muncii, în perioada aplicării etapizate a legii unice de salarizare, în legătură cu care s-a reținut că reprezintă un drept salarial nou, constituit prin dispozițiile Legii-cadru nr. 153/2017.

70. În legătură cu acordarea majorării de 15% pentru complexitatea muncii, s-a reținut prin decizia referită că, pentru perioada 2019-2022, această majorare se acordă în condițiile stabilite la art. 38 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017. Considerentul 81 al deciziei statuează că "(...) Pentru această perioadă salariile de bază vor fi determinate utilizând salariile de bază și majorările salariului de bază stabilite prin lege, inclusiv în anexele la Legea-cadru nr. 153/2017, și salariile de bază avute în luna decembrie 2018. Astfel, în perioada 2019-2022, se preconizează acordarea unei creșteri anuale a salariilor de bază, fiecare creștere reprezentând 1/4 din diferența dintre salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018. Începând cu anul 2019, celelalte drepturi salariale prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017 (sporuri, indemnizații, majorări etc.) vor fi determinate prin aplicarea procentelor prevăzute în conținutul legii și în anexe asupra salariului de bază, rezultând cuantumul acestora care va fi acordat anual. (...)"

71. Dar, pentru determinarea drepturilor salariale cuvenite personalului didactic începând cu 1 ianuarie 2019, în condițiile adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2018, este necesar a se determina dacă regimul juridic al majorării sau creșterii salariului de bază este același cu cel al sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, chestiune care nu a fost avută în vedere de Înalta Curte de Casație și Justiție atunci când a statuat asupra modului de aplicare etapizată a Legii-cadru nr. 153/2017 prin Decizia nr. 82 din 26 noiembrie 2018.

72. Nici considerentele Deciziei nr. 41 din 4 iunie 2018 nu pot fi reținute ca hotărâtoare în interpretarea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 și art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017, acestea vizând dispoziții legale în prezent abrogate și care calificau, ca sporuri și indemnizații, drepturile aferente gradației de merit și funcției de dirigiență/învățător, educator.

73. Art. 5, respectiv art. 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 folosesc pentru drepturile salariale aferente gradației de merit noțiunea de creștere a salariului de bază deținut, respectiv majorarea salariului de bază pentru personalul ce îndeplinește funcția de profesor diriginte, educator etc.

74. Interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 24 și 25 și ale art. 7 lit. e) și m) din Legea-cadru nr. 153/2017 duce la concluzia intenției legiuitorului de a exclude majorările salariului de bază din sfera elementelor salariale care, alături de salariul de bază, alcătuiesc salariul lunar, acestea fiind prevăzute expres ca element component al venitului lunar, dar nu și în definiția salariului lunar.

75. În anexa nr. I din Legea-cadru nr. 153/2017, pentru personalul didactic sunt prevăzute salarii de bază în învățământul preuniversitar pentru funcții didactice și grade didactice, diferențiate pentru nivel de studii și vechime efectivă în învățământ pentru gradația 0.

76. Construcția salariului de bază al cadrelor didactice se face pornind de la sumele prevăzute în tabelul anexă la lege, pentru funcția și gradul didactic, la care se adaugă majorarea prevăzută de lege pentru gradație, potrivit notei finale din anexa nr. I capitolul I lit. A din Legea-cadru nr. 153/2017. Astfel, salariul de bază prevăzut în anexă se majorează cu cotele procentuale aferente tranșelor de vechime, rezultând noul salariu de bază.

77. Același regim juridic trebuie aplicat și majorării prevăzute la art. 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, în urma aplicării majorării aferente gradației potrivit art. 10 și a celei prevăzute la art. 8 din lege rezultând salariul de bază convenit educatorilor, învățătorilor, profesorilor de învățământ primar, potrivit funcției și gradației. Nu există nicio rațiune pentru care majorarea salariului de bază aferent funcției să aibă un alt regim juridic decât majorarea aferentă gradației. Deoarece salariul de bază pentru personalul din învățământ se determină prin aplicarea majorărilor la salariul prevăzut în anexa la lege, determinarea creșterii salariale acordate începând cu 1 ianuarie 2019 nu poate fi făcută decât păstrând aceleași elemente de comparație. Prin urmare, majorarea salariului de bază aferentă funcției nu constituie un alt element care se adaugă salariului de bază și care face parte din salariul lunar brut, ci este parte componentă a salariului de bază.

78. Cu alte cuvinte, "majorarea" pentru personalul didactic cu funcție de învățător, educator, profesor de învățământ primar, care se reflectă într-un procent de creștere a salariului de bază aferent funcției, folosit pentru determinarea cuantumului acestui element salarial, este o noțiune distinctă de noțiunea de sporuri, indemnizații, compensații, prime, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, astfel că nu intră în domeniul de aplicare al dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, norme care derogă de la regula stabilirii drepturilor salariale începând cu anul 2019.

79. În privința drepturilor salariale aferente gradației de merit, dispozițiile art. 5 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 prevăd pentru personalul didactic beneficiul gradației de merit, acordată prin concurs. Această gradație se acordă pentru 16% din posturile didactice existente la nivelul inspectoratului școlar, bibliotecilor centrale universitare, respectiv al instituției de nivel superior și reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază deținut. Gradația de merit se atribuie pe o perioadă de

5 ani. Metodologia și criteriile de acordare a gradației de merit se elaborează de către Ministerul Educației, fiind aprobată prin ordine emise anual.

80. Dispozițiile art. 3 din Metodologia și criteriile privind acordarea gradației de merit personalului didactic din învățământul preuniversitar de stat în sesiunea 2018, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.633/2018, prevăd: "(1) Gradația de merit se atribuie începând cu data de 1 septembrie 2018 și reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază deținut. (2) Gradația de merit se calculează raportat la norma didactică de bază conform actului de numire/transfer/repartizare."

81. Similar, art. 1 alin. (3) din Metodologia și criteriile privind acordarea gradației de merit personalului didactic din învățământul preuniversitar de stat în sesiunea 2019, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.952/2019, dispune: "Gradația de merit prevăzută de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă 25% din salariul de bază deținut și se acordă prin concurs."

82. Prin Decizia nr. 41 din 14 octombrie 2019 privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 5 și 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut aplicabilitatea dispozițiilor anexei nr. I în etapa aplicării tranzitorii a Legii-cadru nr. 153/2017 și a calificat gradația de merit astfel: "48. Sub acest aspect, este de subliniat faptul că gradația de merit este reglementată ca «distingție», conform titlului IV secțiunea a 7-a din Legea nr. 1/2011, fiind un beneficiu acordat prin concurs, acest regim juridic (distingt față de salariul de bază) fiind păstrat și prin reglementarea din art. 5 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017."

83. Având în vedere și calificarea dată gradației de merit, de beneficiu acordat prin concurs, distingtă de salariul de bază, dar și de sporuri sau indemnizații și care are drept corespondent material creșterea salariului de bază în plată cu 25%, precum și dispozițiile legale anuale care prevăd modalitatea de acordare a gradației de merit, trebuie conchis că și această creștere a salariului de bază, asemenea majorării prevăzute la art. 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, excedează sferei drepturilor salariale pentru care legiuitorul a prevăzut că, începând cu 1 ianuarie 2019, rămân la nivelul celor acordate în luna decembrie 2018.

84. Stabilirea drepturilor salariale ale personalului din învățământ, începând cu 1 ianuarie 2019, depinde de modalitatea în care sunt calificate juridic drepturile salariale reprezentând creșterea salariului de bază în plată și majorarea salariului de bază prevăzute de art. 5, respectiv art. 8 din anexa nr. 1 capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, respectiv de interpretarea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, potrivit căreia, începând cu 1 ianuarie 2019, cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, solda lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, se menține cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2018, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții.

85. În lipsa unei definiții legale a noțiunii de "majorări", având în vedere accepțiunea largă a noțiunii de "alte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte din salariul brut lunar", impactul larg al actului normativ ce generează un risc concret de creare a unei practici neunitare la nivel național, în condițiile în care sunt înregistrate pe rolul instanțelor multiple cauze de această natură, instanța de trimitere a apreciat necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a da o dezlegare de principiu asupra chestiunii de drept menționate.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

86. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești definitive în materie, precum și opinii teoretice ale magistraților asupra chestiunii de drept supuse dezlegării, din care a rezultat existența a două puncte de vedere.

87. Astfel, într-o opinie, s-a apreciat că atât gradația de merit, cât și majorarea de 10% a salariului de bază de care beneficiază personalul didactic vizat de sesizare sunt incluse în categoria "celelalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut", astfel încât, în temeiul dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, începând cu 1 ianuarie 2019, se mențin cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2018.

88. Într-o altă opinie, s-a considerat că atât gradația de merit, cât și indemnizația pentru activitatea de dirigenție au natura unor elemente ale sistemului de salarizare specifice personalului didactic, care sunt distincte de salariul de bază, chiar dacă, în concret, se calculează prin raportare la acesta.

89. Legea-cadru nr. 153/2017 se aplică etapizat în perioada 1 iulie 2017-31 decembrie 2022, iar această aplicare etapizată este diferită în funcție de natura venitului salarial (salariu de bază, respectiv sporuri, indemnizații, compensații, alte elemente ale salariului brut lunar).

90. Prin urmare, se impune, în primul rând, determinarea naturii gradației de merit reglementate de art. 264 din Legea nr. 1/2011, urmând ca ulterior, pe baza calificării venitului menționat, să se determine modalitatea concretă de calcul în perioada de referință.

91. Conform reglementării cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, gradația de merit nu a mai fost inclusă în salariul de bază, aceasta fiind acordată distinct, prin aplicarea procentului de 25% la salariul de bază prevăzut în anexa nr. 2 a actului normativ, conform dispozițiilor exprese ale art. 3³ alin. (4) lit. b).

92. Față de succesiunea normelor care au reglementat gradația de merit, interpretarea literală și sistematică a dispozițiilor legale menționate din Legea-cadru nr. 153/2017, care se coroborează și cu dispozițiile art. 264 din Legea nr. 1/2011, precum și dezlegările obligatorii ale instanței supreme prin Decizia nr. 41 din 14 octombrie 2019, s-a apreciat că gradația de merit are natura unui element al sistemului de salarizare specific personalului didactic, care este distinct față de salariul de bază, chiar dacă în concret se calculează prin raportare la acesta.

93. În concluzie, chiar dacă din interpretarea literală a dispozițiilor art. 5 și 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 ar rezulta că gradația de merit și majorarea salariului de bază de care beneficiază personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar ar trebui determinate în raport cu salariul de bază în plată, acest mod de calcul nu se folosește în perioada de aplicare etapizată a legii de salarizare a personalului bugetar, când salariul lunar al personalului bugetar se determină conform dispozițiilor exprese ale art. 38, prevederi care sunt speciale și derogatorii față de cele prevăzute în anexe pentru fiecare categorie de personal bugetar.

94. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției Judiciare - Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

95. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 38 alin. (4¹) și art. 5 și 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 și art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

96. Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori, constatând îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, au apreciat că, întrucât dispozițiile art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 se referă la salariul brut lunar, ele nu sunt aplicabile în cazul personalului didactic care beneficiază de gradația de merit la care se referă art. 5 din anexa nr. 1 capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 sau de majorarea de 10% instituită prin art. 8 din aceeași anexă, capitol și literă. Pe cale de consecință, trebuie considerat că sunt incidente prevederile art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017, drepturile salariale ale personalului didactic beneficiar trebuind calculate, începând cu data de 1 ianuarie 2019, prin raportare la aceste dispoziții legale.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

97. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

X.I. Asupra admisibilității sesizării

98. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, "Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată".

99. Conform art. 520 alin. (1) și (2) din același normativ, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților, iar cauza va fi suspendată până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

100. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza în ultimă instanță; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea să fie o veritabilă problemă de drept și să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

101. Aceste condiții sunt îndeplinite.

102. Astfel, litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, iar cauza care face obiectul judecății se află în competența Curții de Apel Iași - Secția litigii de muncă și asigurări sociale, investită în ultimă instanță cu judecata apelului, conform dispozițiilor art. 96 pct. 2 și art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, precum și ale art. 214 din Legea nr. 62/2011.

103. Este întrunită și cerința care impune o legătură de dependență dintre chestiunea de drept a cărei se dezlegare se solicită și soluționarea pe fond a cauzei.

104. Față de argumentele reținute de instanța de fond prin hotărârea pronunțată, precum și de criticile invocate în apel de pârâtă, este evident că soluția ce va fi pronunțată de instanța de sesizare depinde de modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 și a dispozițiilor art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017, respectiv de calificarea dată drepturilor salariale reprezentate de gradația de merit, prevăzută de dispozițiile art. 5, respectiv majorarea de 10% a salariului de bază de care beneficiază personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar, prevăzută de dispozițiile art. 8 din anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017.

105. Referitor la cerința nouității chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării, în lipsa unei definiții legale a acestei noțiuni și a unor criterii de determinare a acesteia în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, revine Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizate cu pronunțarea unei hotărâri prealabile, sarcina să stabilească dacă problema de drept a cărei dezlegare se solicită este nouă.

106. În acest sens, în jurisprudența sa constantă (Decizia nr. 1 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 9 aprilie 2014; Decizia nr. 3 din 14 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014; Decizia nr. 6 din 23 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014; Decizia nr. 13 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 13 iulie 2015; Decizia nr. 14 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 736 din 1 octombrie 2015; Decizia nr. 41 din 21 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 10 februarie 2017), Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat că este îndeplinită cerința nouității atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementările recent intrate în vigoare, cărora instanțele nu le-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, ori dacă se impun anumite clarificări într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reinterpretarea textului de lege analizat.

107. Caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unor interpretări concretizate într-o practică judiciară neuniformă, aspect care estompează noutatea, ca și condiție a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile, dar, în egală măsură, creează premisele unui alt mecanism de unificare.

108. Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept observă că problema de drept ce face obiectul sesizării își are izvorul într-o reglementare de dată relativ recentă, Legea-cadru nr. 153/2017, căreia instanțele nu i-au dat încă, în mod definitiv și uniform, o anumită interpretare. Din considerentele hotărârilor judecătorești comunicate de instanțele naționale, dar și din argumentele teoretice exprimate de judecători se conturează existența riscului unei jurisprudențe neunitare, ce justifică recursul la mecanismul de unificare a practicii reprezentat de hotărârea prealabilă.

109. De asemenea este îndeplinită și cerința caracterului real, veritabil, al problemei de drept deduse dezlegării.

110. Referitor la acest aspect s-a statuat în mod constant că în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății. În acest sens sunt deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015, nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017, nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016 etc.

111. Or, din analiza dispozițiilor legale a căror lămurire se solicită se poate observa că există posibilitatea unor interpretări diferite ale acestora, generată de modificările succesive intervenite, precum și de intrarea în vigoare a unei noi legi-cadru de salarizare.

112. Evidențele consultate relevă lipsa unei statuări anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra chestiunii de drept, precum și faptul că aceasta nu formează obiect al unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

113. Ca atare, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, întrucât Curtea de Apel Iași - Secția litigiilor de muncă și asigurări sociale este legal investită cu soluționarea unei cereri de apel, în ultimă instanță, problema de drept este una nouă, dificilă, iar soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere.

X.2. Asupra fondului sesizării

114. Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017), acest act normativ are ca obiect de reglementare stabilirea unui sistem de salarizare pentru personalul din sectorul bugetar plătit din bugetul general consolidat al statului. În armonie cu această regulă de principiu, alineatul (3) al art. 1 afirmă că "începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, drepturile

salariale ale personalului prevăzut la alin. (1) sunt și rămân, în mod exclusiv, cele prevăzute în prezenta lege".

115. În ce privește domeniul de aplicare a legii, acesta este determinat prin art. 2, în vreme ce în anexa nr. I din Legea-cadru nr. 153/2017 este menționată Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ", fiind evidențiate grilele de salarizare și coeficientul de ierarhizare a salariilor de bază corespunzătoare diferitelor categorii de funcții specifice acestei familii ocupaționale.

116. Rezultă, așadar, că membrii de sindicat reprezentați în proces de către reclamant, în calitatea lor de personal didactic, aparțin personalului bugetar a cărui salarizare este stabilită prin Legea-cadru nr. 153/2017.

117. Astfel cum Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat și prin alte decizii pronunțate în mecanismul de unificare a practicii reprezentat de hotărârea prealabilă (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 82 din 26 noiembrie 2018 - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 130 din 19 februarie 2019), determinarea în mod specific a condițiilor de aplicare a legii este stabilită prin art. 38, în alineatul (1) al acestui articol fiind afirmat principiul aplicării etapizate a legii ("Prevederile prezentei legi se aplică etapizat, începând cu data de 1 iulie 2017"), pentru ca prin alineatele (2), (3) și (4) să fie stabilite nivelurile de salarizare aferente anilor 2017 și 2018, respectiv perioadei 2019-2022.

118. Potrivit dispozițiilor art. 38 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017, "În perioada 2019-2022 se va acorda anual o creștere a salariilor de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție, indemnizațiilor de încadrare, fiecare creștere reprezentând 1/4 din diferența dintre salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare prevăzute de lege pentru anul 2022 și cel/cea din luna decembrie 2018. Creșterea respectivă și data de aplicare se stabilesc prin legea anuală a bugetului de stat cu respectarea prevederilor art. 6 lit. h)".

119. Corelativ, prin alin. (4¹) al art. 38 se stabilește că "Prin excepție de la prevederile alin. (4) personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar, personalul didactic de conducere și personalul de îndrumare și control din învățământ beneficiază:

a) începând cu 1 ianuarie 2019 de prima tranșă de $\frac{1}{4}$ din diferența dintre salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018;

b) începând cu 1 ianuarie 2020 de o a doua tranșă de $\frac{1}{4}$ din diferența dintre salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018;

c) începând cu 1 septembrie 2021 de salariile de bază prevăzute de lege pentru anul 2022".

120. Este util a avea în vedere, sub acest aspect, că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.116 din 29 decembrie 2018), în forma ei anterioară modificărilor aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, s-a prevăzut la art. 34 alin. (1) că "Prin derogare de la prevederile art. 38 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, începând cu 1 ianuarie 2019, salariile de bază, soldele de funcție/salariile de

funcție, indemnizațiile de încadrare se majorează cu 1/4 din diferența dintre salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare prevăzută de lege pentru anul 2022 și cel/cea din luna decembrie 2018".

121. Totodată, prin alineatul (2) al art. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 se prevedea că "Începând cu 1 ianuarie 2019, cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, solda lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, se menține cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2018, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și desfășoară activitatea în aceleași condiții".

122. Rezultă din cele de mai sus că, prin dispozițiile alineatului (4¹) al art. 38 din Legea-cadru nr. 153/2017, legiuitorul a înțeles să instituie o reglementare de excepție cu privire la personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar, personalul didactic de conducere și personalul de îndrumare și control din învățământ, derogând de la dispozițiile cu caracter general cuprinse în alin. (4).

123. Dispozițiile alineatului (4¹), ca de altfel și cele ale alineatului (4) fac referire la salariul de bază, acesta fiind o noțiune juridică de sine stătătoare.

124. Pe de altă parte, prin prevederile sus-evocate ale art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, se face vorbire despre salariul brut lunar înțeles, la rândul lui, ca noțiune juridică autonomă, distinctă de salariul de bază.

125. Cu privire la înțelesul acestor două noțiuni, art. 7 lit. a) din Legea-cadru nr. 153/2017 stabilește că, în sensul acestei legi, salariul de bază "reprezintă suma de bani la care are dreptul lunar personalul plătit din fonduri publice, corespunzător funcției, gradului/treptei profesionale, gradației, vechimii în specialitate, astfel cum este stabilită în anexele nr. I-IX". Or, așa cum s-a arătat mai sus, anexa nr. I vizează familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ".

126. Totodată, art. 7 lit. e) a din Legea-cadru nr. 153/2017 menționează, în scop explicativ, că "salariul lunar cuprinde salariul de bază ori, după caz, indemnizația lunară sau indemnizația de încadrare, compensațiile, indemnizațiile, sporurile, adaosurile, primele, premiile, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare corespunzătoare fiecărei categorii de personal din sectorul bugetar".

127. Examinarea comparativă a celor două noțiuni legale trimite la concluzia că salariul de bază, respectiv salariul lunar sunt categorii juridice distincte, ele neputând fi confundate și nefiind nici intersanjabile, conținutul lor juridic fiind diferit. Salariul lunar are un conținut mai cuprinzător, acesta încorporând atât salariul de bază, cât și alte categorii de venituri (de asemenea distincte juridic), precum compensațiile, indemnizațiile, sporurile, adaosurile, primele, premiile și, după caz, alte elemente specifice sistemului de salarizare.

128. Mai trebuie precizat, cu privire la caracterul drepturilor salariale, că potrivit prevederilor art. 35 din Legea-cadru nr. 153/2017, sumele reprezentând drepturile salariale prevăzute în această lege sunt lunare, în formă brută și supuse impozitării, potrivit legii. Astfel fiind, trebuie înțeles că atunci când legea se referă la salariul lunar, are în vedere salariul brut lunar, înțeles ca un cumul de drepturi salariale exprimate în formă brută și supuse impozitării în condițiile stabilite de lege.

129. În aceste circumstanțe legale, faptul că la art. 38 alin. (4¹) lit. a) din Legea-cadru nr. 153/2017 se evocă "salariul de bază prevăzut de lege pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018", iar în cuprinsul alineatului (2) al art. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 se face referire la "salariul brut lunar", impune constatarea că legiuitorul a înțeles să aibă în vedere situații juridice diferite, în condițiile în care reperul fundamental instituit prin cele două texte legale este el însuși diferit: salariul de bază, pe de o parte, respectiv salariul brut lunar, pe de altă parte.

130. În procesul civil în care s-a formulat prezenta cerere de sesizare pentru dezlegarea unei chestiuni de drept prezintă importanță a se stabili dacă gradația de merit la care se referă art. 5 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, respectiv majorarea cu 10% a salariului de bază la care se referă art. 8 din aceeași anexă, capitol și literă reprezintă elemente salariale care fac parte din salariul de bază sau, dimpotrivă, care nu se integrează acestuia, dar se cuprind în salariul brut lunar al personalului didactic.

131. Potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) din anexa nr. I capitolul I lit. B, sus-evocată, "Personalul didactic din învățământ, inclusiv personalul didactic din bibliotecile centrale universitare, beneficiază de gradație de merit, acordată prin concurs. Această gradație se acordă pentru 16% din posturile didactice existente la nivelul inspectoratului școlar, bibliotecilor centrale universitare, respectiv al instituției de nivel superior și reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază deținut. Gradația de merit se atribuie pe o perioadă de 5 ani".

132. Interpretarea logică și gramaticală a acestor prevederi legale conduce la concluzia că acordarea gradației de merit are ca efect majorarea cu 25% a salariului de bază, ea nereprezentând un element salarial distinct de salariul de bază, ci un drept ce are ca efect direct majorarea acestui salariu. Prin urmare, în armonie cu înțelesul noțiunii de "salariu lunar" oferit de art. 7 lit. e) din Legea-cadru nr. 153/2017, gradația de merit nu aparține categoriei compensațiilor, indemnizațiilor, sporurilor, adaosurilor, primelor, premiilor ori altor elemente ale sistemului de salarizare care, deși integrate salariului (brut) lunar, sunt privite de legiuitor ca distincte de salariul de bază.

133. În ceea ce privește majorarea de 10%, art. 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 prevede că "Personalul didactic care îndeplinește funcția de diriginte, învățătorii, educatoarele, institutorii, profesorii pentru învățământul primar, profesorii pentru învățământul preșcolar beneficiază de o majorare de 10% a salariului de bază".

134. Și de această dată, la fel ca în cazul gradației de merit, majorarea evocată de lege vizează în mod direct salariul de bază, atrăgând creșterea acestuia, astfel că ea nu reprezintă un element salarial distinct de salariul de bază, asimilabil sporurilor, indemnizațiilor, primelor ș.a. la care se referă, diferențiindu-le de salariul de bază, art. 7 lit. e) din Legea-cadru nr. 153/2017.

135. Ținând seama de cele sus-arătate, rezultă că, întrucât dispozițiile art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 se referă la salariul brut lunar, ele nu sunt aplicabile în cazul personalului didactic care beneficiază de gradația de merit la care se referă art. 5 sau de majorarea de 10% instituită prin art. 8 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017. Pe cale de consecință, trebuie considerat că sunt incidente prevederile art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017, drepturile salariale ale personalului didactic beneficiar trebuind calculate, începând cu data de 1 ianuarie 2019, prin raportare la aceste dispoziții legale.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Iași - Secția litigii de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 175/89/2020, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 38 alin. (4¹) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 34 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare, drepturile salariale reglementate de art. 5, respectiv de art. 8 din anexa nr. I - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017, intră sub incidența prevederilor art. 38 alin. (4¹) din această lege.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.